Четвер, 27. листопада 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 238-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung ; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

Державний акт в столиці Німеччини

ПРОДОВЖЕННЯ ПРОТИКОМУНІСТИЧНОГО ПАКТУ НА ДАЛЬШИХ 5 ЛІТ. ПРИСТУПЛЕННЯ 7 НОВИХ ДЕРЖАВ.

(НАДЗВИЧАЙНЕ ЗВІДОМЛЕННЯ)

БЕРЛІН. — У вівторок в 12.30 в полудне відбувся в салі послів нової канцлерської палати державний акт світово-політичного значіння, на якому заступники держав, що є членами протикомуністичного пакту, підписали протокол продовження часу важности договору про протикомуністичний інтернаціонал. Заступники Болгарії, Данії, Фінляндії, Хорватії, Румунії і Словаччини подали в урочистій спосіб до відома приступлення тих країв до цього пакту, зверненого проти світового ворога, яким є большевизм.

В імені Фюрера і уряду Німеччини відкрив міністр закорд. справ фон Рібентроп державний акт словами привіту для представників держав, злучених в протикомуністичнім пакті як також для представників европейських урядів, що прийняли запросини приступити до того пакту. Міністр закорд. справ фон Рібентроп зазначив, що співпраця обєднаних в протикомуністичному пакті держав здала свій іспит у кожному напрямі та що уряди тих держав рішили продовжити договір, що в сьогоднішньому дні кінчиться, на дальших 5 років і відповідно до передбаченої в договорі постанови візвати дальші держави до приступлення. Після цього відчитано протокол продовження.

В звязку з тим відбулося урочисте підписання протоколу міністром закорд. справ Німеччини фон Рібентропом, королівським міністром закордонних справ графом Чіяном, цісарсько-японським послом в Берліні ген. Ошімою, королівсько-мадярським президентом міністрів і міністром закордонних справ Бардошієм, послом Манджукуо Люі-І-Веном і еспанським міністром закорд. справ Сунером.

В імені своїх урядів зложили заступники обєднаних в протикомуністичному пакті народів заяви, в яких висловилася рішучо воля знищення большевицького ворога світу. В заявах зазначено, що боротьба з большевизмом є знаком духового підйому Европи і її вже істнуючої і стало зростаючої єдности. Новий лад, який вийде з цього бою, відкриє для нашої частини світу щасливішу добу і запевнить грядучим поколінням життя, лад і працю.

—o—

Нові великі успіхи німецьких підводних човнів

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА, 26. 11. Головне Командування Німецьких Збройних Сил повідомляє:

Англійська флота знову потерпіла в останніх днях великі втрати. Крім поданого у вчорашньому звідомленні ушкодження більшого англійського военного корабля летунською торпедою, вчора під Солюм німецький човен під проводом капітана-лайтнанта фон Тізенгавзен заатакував інший англійський военний корабель і поцілив його важко торпедою. Крім цього інший підводний човен під проводом капітана-лайтнанта Мора затопив на Атлантику англійський кружляк типу Дрейгон.

—o—

Поважні успіхи на середньому відтинку східнього фронту

ГОЛОВНА КВАТИРА ВОЖДА, 26. 11. Головне Командування Німецьких Збройних Сил повідомляє;

На середньому відтинку фронту наші вчорашні наступи довели до поважних теренових успіхів. Два совітські военні човни наїхали на німецько-фінську мінну заставу і після велетенських вибухів затонули.

В боротьбі проти Англії летунство вдень і вночі обкинуло важко-калібровими бомбами портові обекти і летовища на півленному заході і на південному сході острову. Підчас успішної оборони одного конвою перед атакою англійських скорих човнів затонув один німецький стежний човен поцілений торпедою. Залога вратувалася.

В північній Африці протинаступ німецько-італійських військ мав дальші успіхи. Становища на фронті Солюму, без огляду на атаки, вдержано. Не вдалися й чергові спроби випаду в Тобруку.

Як уже подано у надзвичайному повідомленні, англійська флота знову потерпіла останніми днями великі втрати. Крім поданого у вчорашньому звідомленні ушкодження більшого военного англійського корабля летунською торпедою, вчора під Солюм німецький підводний човен під проводом капітана-лайтнанта фон Тізенгавзен заатакував інший военний англійський корабель і поцілила його важкою торпедою. Крім того підводний човен під проводом капітана-лайтнанта Мора, затопив на Атлантику англійський кружляк типу Дрейгон.

З поля бою під Москвою повідомляють, що є щораз більше совітських вояків, які переходять до німців. Щоби протидіяти цій кризі вважав уряд Сталіна за вказане проголосити ноту про жорстокості німецьких вояків у відношенні до совітських полонених. Німецька армія та звязані з нею союзом війська, що воюють, глядять з найглибшою погордою на такі фальшиві повідомлення, що мають замаскувати бестіяльську поведінку большевицьких орд та піднести їх боєву мораль.

Нова Европа

Саме в пяті роковини підписання першого протикомінтернівського договору відбулося в Берліні приступлення до нього нових сімох держав. Нові члени протикомінтернівського пакту — Болгарія, Китай, Данія, Фінляндія, Хорватія, Румунія та Словаччина — звязались в тому історичному дні святою постановою: станути одним твердим муром проти тієї загрози міжнародніх палїв, що завзялися знищити світ.

Цей зїзд представників народів, що відбувся 25 ц. м. в Берліні, є найкращим виявом спільних бажань і зусиль дванадцяти держав обєднаних для святої, великої справи. Це не наради покійної женевської Ліґи з безконечними її засіданнями, комісіями, підкомісіями, вічним відкладуванням невирішних справ — це коротка, а тверда постанова: знищити большевизм.

Часи перед пяти роками, коли Німеччина звязалася протикомінтернівським пактом з Японією, були періодом большевицького розгону в двері Европи.

Відомий Літвінов-Фінкельштайн розсівся бундючно на фотелі женевської Ліґи, навязував нитки політичних інтриґ, підсилював своїми аґентами револьти, готовив комуністичні зриви. Большевицьке золото плило тоді за кордон, на ширення комуністичної зарази, на підпал Европи й світу.

А світ не здавав собі справи в чому річ. Т. зв. демократія та її вифрачені дипльомати самі годували собі гадину за пазухою. Завдавались із большевицькими представниками, попідписували з Совітами договори та союзи.

Большевики вміли грати велику гру і грали її добре. Забріханість, крутійство — це ж був їх винахід і не лише для домашнього вжитку, але й на експорт. Ясно, що перед вели всякі Літвінови-Фінкельштайни. Вони ж, як жидки, мистці в тій ділянці; при тому їм помагало й світове жидівство. Вони вживали таких способів, які вели до наміченої мети. Хоча вже з початку большевицької революції не крилися зі своїм гаслом — завісити червоні прапори на вежах Берліна, Риму й Парижа, то вміли прикидатися і на невинних ягняток. І були наївні, що їм вірили. Та не вірив їм Фірер, ні большевики не вірили, що приснлять увагу Німеччини. Вони здавали собі справу і з того, що єдина Німеччина може бути тим заборолом Европи. Тому зброїлися несамовито і чигали, коли прийде час до виступу.

Але сподіваний час, — саме ця війна — став для них погромом. Вони готовились довго, але була приготована й Німеччина. Саме протикомінтернівський пакт був тим найбільшим, бо духовим приготуванням. Сьогодні всі побачили дійсність, яку розкрив німецький меч, протявши цей большевицький чирак: Европа і світ стояли перед загладою.

Останній історичний акт у Берліні — це вияв цього прозріння. Дванадцять держав обєдналося у великому хрестоносному змагу проти комінтерну. Прозрівають засліплені народи — нова Европа в поході!

Подія світово-історичного значіння

ЕВРОПЕЙСЬКА ПРЕСА ПІД ВРАЖІННЯМ ЗІЗДУ В БЕРЛІНІ. — „ЕВРОПА — ОДИН СТАЛЕВИЙ ФРОНТ". — ЕВРОПЕЙСЬКА ПОЛІТИЧНА ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ.

БЕРЛІН. — Зізд европейських державних мужів в Берліні, якого метою стала маніфестація світового антибольшевицького фронту, ціла европейська преса оцінює, як подію світово-історичного значіння.

Римська преса називає берлінський зізд мобілізацією життєздатних сил континенту, які рішилися загородити дорогу наступові большевицького варварства, яке знайшло в демократіях по цьому і тому боці Атлантійського океану підтримку. „Пополо ді Рома" зокрема підкреслює приступлення Фінляндії до протикомуністичного пакту.

Еспанська преса говорить про повну вражіння маніфестацію нової европейської едності.

Мадярська преса вказує на конференцію 12-ох держав, які признаються до нової Европи, як на найбільший успіх осі. — „Мадяршаг" пише, що континент перший раз виявляє правдиве збірне обличчя в бою проти великої небезпеки большевизму.

Болгарський часопис „Зоря" пише у заголовку: Берлінський державний акт представляє велику европейську політичну демонстрацію проти большевизму. Часопис „Утро" зазначує, що цей акт творить передумовини для створення нового ладу в Европі.

Постанова Данії приступити до протикомуністичного пакту стоїть на першому місці міркувань копенгагської преси.

У Швеції зовсім зрозуміло викликує участь Фінляндії, а передусім Данії як скандинавської держави особливу сензацію.

З УКРАЇНИ

I. ШКІЛЬНИЦТВО.

В Києві 67 вселюдних загальних шкіл вже почало працю. Дітей у шкільному віці є понад 34 тисячі. Незадовго м[...] працю 24 гімназії — 10 для хлопців, 14 для дівчат. Вже тепер організується для кожної школи окрему кухню, де дітвора одержуватиме обіди та сніданки. Найбільші трудноці тепер зі шкільними підручниками. Учительство помагає собі так, що дотеперішні большевицькі підручники відповідно змінює. Тому велике завдання відривається тут перед Українським Видавництвом в Кракові, що є тепер одиноким видавництвом взагалі, яке може дати відповідні підручники для народних шкіл. Підручники Українського Видавництва у Кракові цінять тут просто на вагу золота і зараз же їх передруковують. Підручники ц[...] мають свою вартість хочаби в тому, що вони мовно відбігають від совітських в ч[...] ких повно москалізмів.

II. МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНА АКАДЕМІЯ.

Узявши за підставу київську музичну консерваторію та театральну студію, створено нове мистецько-навчальне заведення: Музично-драматичну Академію України імени М. Лисенка. Академія готуватиме досвідчених музик, педагогів музики, композиторів, концертмайстрів, хормайстрів, диригентів, співаків, акторів, режисерів тощо. На президента Академії намічено О. М. Лисенка, сина відомого українського композитора.

III. ТРАМВАЙНИЙ РУХ.

Большевики при своєму відступі намагалися знищити всі трамваї і тролейбуси в Києві. Це вдалося їм тільки частинно, бо українці, що працювали в трамвайному тресті, вжили всіх заходів, щоб якнайбільше трамваїв і тролейбусів залишилося цілими. Тепер вже частину трамваїв відремонтовано і на найголовніших лініях відбувається нормальний трамвайний рух. За кілька тижнів у Києві їздитимуть всі трамваї. Треба зазначити, що в Києві з трамваями все було погано, бо доводилось чекати нераз у черзі, більше години, щоб дістатися до вагону. Майже всі трамваї в дуже поганому стані. Ні одно мале містечко десь в Німеччині не має таких поганих трамвайних возів як столиця України. Зрештою те явище зустрічається по всіх містах Совітського Союзу. Таксамо воно було з трамвайним рухом навіть у самій Москві.

IV. СОЮЗ СПОЖИВЧИХ КООПЕРАТИВ.

У Києві організується на велику міру союз споживчих кооператив — Київсоюз. Під управу Київсоюзу перейдуть всі колишні райхарчторги, промторги, культторги тощо. В самому Києві буде до Київсоюзу належати 12 головних районових кооператив, що будуть обслуговувати населення даного району Києва. Зацікавлення населення своєю кооперацією дуже велике, доказом чого може бути хоча би й те, що тільки в одному районі Києва за кілька днів населення склало в формі уділів понад 200.000 карбованців. Традиція української кооперації в Україні славна і велика. Тепер Київсоюз хоче цю традицію відновити.

V. ЦУКРОВАРНИЦТВО.

Відомо, що в Україні було завсіди дуже багато цукроварень — чи не найбільше в цілій Европі. Щоб знову відповідно повести виріб цукру, створено в Києві цукротрест. В систему цієї організації мало б увійти 15 цукроварень, з яких 9 зруйновали большевики. Під сучасну пору може працювати тільки 6, а решту треба буде відремонтувати.

VI. УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПИ[С]

При Інституті Мовознавства Ук[раїнсь]кої Академії Наук організували комі[сію] представників Академії, відділу освіт[и об]ласної та Міської Управи, представ[ників] видавництв і періодичних видань. [Комісія] має розглянути і вирішити в найближ[чому] часі питання про державний україн[ський] правопис. У цій ділянці нема тепер н[іякої] певної лінії, бо ніхто не знає, якого у[кра]їнського правопису притримуватися. [Зна]мо, що большевики за час свого 23-літ[нього] панування багато разів змінювали ук[раїн]ський правопис тому, щоб увести в цю с[пра]ву плутанину і щоб опісля впроваджу[вати] все нові й нові російські слова. На ж[аль] ця зараза поширилася була на Захід і [на]віть свідомі люди заражувалися нею, [не] здаючи собі справи з того, що діють. [На] думку українських мовознавців най[пра]вильнішим українським правописом [бу]би ще правопис з часів Скрипника. На [вся]кий випадок треба змагати, щоби від[ійти] якнайдальше від всяких москалізмів, тієї „советської" мови.

VII. ВСЕУКРАЇНСЬКА ВЧИТЕЛЬСЬК[А] СПІЛКА.

У Києві зорганізували Всеукраїнську [у]чительську Спілку, яка має організа[ційно] охопити все учительство України. Голо[вою] спілки вибрали професора Терпило, а [до] проводу учительської спілки ввійшли [про]фесори, що основували учительську с[піл]ку ще 1917 р. і за української держав[но]сти. Перед Всеукраїнською Учительсь[кою] Спілкою превеликі завдання, бо сього[дні] український учитель — це будівничий [но]вого українського життя. Завданням у[кра]їнського вчителя буде затерти сліди бо[ль]шевицької праці і відповідно перевихо[ву]вати українську молодь. Учительство [у] країни добре розуміє ці свої завдання і [від]повідно підготовляється до них.

VIII. ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ.

У столиці України почав працю во[сени] зорганізований Український Черво[ний] Хрест. Цю нову установу чекає дуже ве[ли]ка праця, бо тепер є мільйони людей, [які] негайно потребують помочі. Українськ[ий] Червоний Хрест вже почав свою діяльні[сть].

Юрій Тарковч[...]

—o—

Бої в північній Африці

ЗНИЩЕНА 22 АНГЛІЙСЬКА ПАНЦИРНА БРИГАДА. — ВЕЛИКІ ВТРАТИ В ЛЮДЯХ І В МАТЕРІЯЛІ.

РИМ. — Головне Командування Італійської Армії подало 25. XI:

На полі бою в Мармаріці воєнні сили осі також і вчора переводили завзяті бої. Біля Бір-ель-Гобі знищила дивізія „Арієти" і німецькі панцирні дивізії, як закінчення окрилюючого маневру, що почався 23. 11. 22 англійську панцирну бригаду. Взято дальших вояків в полон. Триває очищування місця бою, який засіяли англійські панцирні вози, що стоять без руху або згоріли.

В облозі Тобруку, де ворог пробував при підтримці артилерії і летунської зброї виломитися при помочі панцирних возів, нічого не змінилося. Знищено 12 панцирних возів та зістрілено три літаки.

На фронті Солюму зустрінули наступи, які ворог переводив при участи дивізій, стягнених зі сходу, рішучу оборону німецько-італійських військ. Треба підкреслити особливо знамениту поставу дивізії „Савоя", яка завзято боролося і вдержала головні становища.

Союзні летунські сили брали безперервну участь шляхом бомбардування і обстрілювання. Також частіше бомбардовано споруди пристані Тобрук. У летунських боях зістрілило наше летунство 8 ворожих літаків в горіючому стані. Дальших 12 [зі]стрілило німецьке летунство, яке запали[ло] також 6 літаків на землі.

У завзятих боях цього дня заподія[но] ворогові важкі втрати в людях, панцирн[их] возах і в матеріялі. Також наші втрати [є] дошкульні.

На півдні Киренайки мала залога ос[и] Ґірле ставила ворожому натискові завзя[]тий опір. Наше летунство знову атакува[ло] моторизовані англійські колони, які посу[]ваються в напрямі до оази. Знову пошкоджено численні авта, кольони і запалено їх.

Англійські літаки перевели налети н[а] Тріполіс, Бенґазі і кілька менших місцевостей Лібії, які одначе не спричинили ве[ли]ких жертв, тільки малі шкоди. Над Тріполіс зістрілив наш ловецький літак од[ин] ворожий типу „Бленгайм".

В Сицилії зістрілила вчора пополудн[і] протилетунська артилерія один ворожий літак типу Ерикен. Пільота взяли в полон.

У східній Африці зіткнувся ворог з ви[]суненими становищами Ґондару і атакува[в] летунством і артилерію наші оборонні ста[]новища, які завзято боронилися. На пі[в]нічному фронті Ґондару заатаковано воро[]жі групи перед опірною точкою Херке[] (Уаляґ) і наші відділи розігнали їх.

У подільському селі

…ОВА, НА ЯКІЙ МОЖНА БУДЕ ПЕВНО І ТРИВАЛО БУДУВАТИ.*)

Львів, у листопаді 1941.

…село в Чортківщині — чисто …село, коли за основу національ…жности брати розговірну мову. По українськи говорить тепер …ння, по польськи 2% (емерито…ель, двох чужих залізничників …азурів-кольоністів), по жидів……ле коли приглянутись віроіспо…посинам у селі, то відношення трохи інакше: на 2.246 греко-ка…лемо там уже 222 римо-католиків …ів. Мірилом зросту римо-кат. на …оже послужити факт, що пядь…тому не було в селі, як заагально …или, „ні одного поляка" (офі…статистика виказувала в 1890 р. 28 …ликів); у 1911 році, отже двацять …ше, шематизм Станиславівської …виказував уже 68 римо-католиків …е трицять літ пізніше, себто в на…ло має вже доволі поважну римо…ність, що разом з жидами дає 10%. Хоч загал місцевих римо-като…ворить тільки по українськи, то …і вони під впливом польської агі… останніх двох-трьох десятках літ …ться вже поляками. Щодо жидів, …ди творили 2—3% населення се…сля прогнання від нас большеви…число зменшилося, бо жидів тепер …ьш 1%. Зменшилося тому, що …ь жидівських родин виїхала в лип… до Чорткова або до Бучача, де живе

…зміни в духовости села застали ми …роках відсутности у ньому? Який …ало 21-місячне панування у нас …виків на селянську масу? Як відби… панування на національній свідо…

…и треба сказати, що зміни в духовості села, спричинені побутом большевиків на нашій землі, величезні — такі величезні, що їх не легко в одній статті представити. Передусім видно це у небувалому зацікавленні села політичними подіями у світі й у нас, а не тільки подіями на ріжних боєвих фронтах, що булоб до деякої міри зрозуміле. Люди цікавляться так сильно всім, що діється близько, далеко й найдальше від нас, що на доповідженний реферат про положення у світі прибуло майже поголовно все населення села, а потім не було кінця всяким запитам, що вказували не тільки на поінформованість багатьох людей навіть у деяких складних міжнародніх проблемах, але й на їх політичне вироблення, їх високу політичну зрілість. І ще одно характеристичне явище: коли давніше цікавились такими справами на селі тільки одиниці, то тепер приходять на реферати і забирають голос у дискусії густо-часто й такі, що ще 2 роки тому не виявляли ніяких подібних зацікавлень, яких колись ніякою силою не можна було затягнути навіть до читальні, не то намовити до прочитання книжки чи до пренумерати газети. А при цьому — що заслуговує на окреме підкреслення — наставлення всіх мешканців українського села різко протибольшевицьке, що вони виявляють на кожному кроці не тільки словами, але й ділами: допомога у праці та в продуктах родинам тих, яких кормителів большевики вивезли, спонтанний культ жертв большевицького терору, що проявляється в сипанні Могил Слави майже по всіх селах, у чому бере населення масову участь і т. д.

Іншими словами: побут большевиків на наших землях викликав не тільки величезне зацікавлення селянства політичними й воєнними подіями, але також небувалий зріст громадянської та національної свідомости. Село жажде нині друкованого слова, питає за книжкою та рідною газетою (повітовий тижневик „Тризуб" із Чорткова розхапують по 100 примірників кожного числа і все ще його нестає для всіх охочих його купити!), багато молодих людей цікавиться різними курсами, в тому й курсом німецької мови, який у селі вже розпочався, дехто з рухливіших задумує перенестися на працю в характері ремісника чи торговця до повітового міста, а навіть до Львова і т. д. А коли на основі зарядження повітового інспекторату відбувався в перших днях жовтня шкільний плебісцит, то в селі батьки шкільних дітей української народности виконали свій обовязок на 98%, записавши всі свої діти до української школи. При цьому слід зазначити, що плебісцит відбувався наскрізь справедливо, не так, як за польських часів. При комісії сиділо, крім учителя, по одному представникові від українців та поляків і про якийнебудь натиск не могло бути й мови. В цілому чортківському повіті працює згідно з вислідами шкільного плебісциту 58 шкіл українських та 8 польських.

Факт такого зросту активности і свідомости села треба собі пояснити тим, що большевики своїми мало не щоденними й ославленими „мітінґами", в яких участь принайменше одної оосби з кожної селянської хати була примусова, сильно розбурхали село, а що селянська маса дуже швидко пізналася на всіх большевицьких штучках та на їхній демагогії, то в короткому часі зненавиділа всією душею все, що тільки пахло большевицьким духом. У висліді, як реакція на большевицьку „великих слів, велику силу", за якими не було ніякого змісту, зродилась попри ненависть до них небувала досі активність та свідомість. За большевиків ця активність та свідомість проявлялася різно: село солідарно укривало у себе дезертирів з сов. армії та власних односельчан-партизан, воно солідарно і масово протиставилося деяким вивозам та арештуванням своїх мешканців, у ньому діяла ввесь час законспірована протибольшевицька організація, яка працювала з успіхом навіть серед червоноармійців та службовців українців, що більше: село боронило, зненавидівши больше-

*) „Крак. Вісти" ч.ч. 263 і 264.

…КОСАЧ. 20)

…бікон Хмельницького

…Ваша милість, шляхетнороджений …! Живемо в часах, коли багато народів пригноблених та поневолених рвуть …и й підносяться з упадку: Нідерлан…, …ртуґалія, Неаполь, Богемія, Катало…, …дні успішно, другі ні, але всі з однаковою …жагою волі! Час працює для Укра…, …ви згадаєте моє слово, милостивий …о за рік, за два, Україна буде вільною …еспубликою, як стали нею Нідерлан… Де пролилася кров за волю, там воля … прийти!...

…горіле поліно в ватрані тріснуло, іс…оздались і снопом бризнули по кімнаті… їх малинового сяйва спалахнули ні… …ці Loca deserta України. Тасьмин, Кін… …Води, Жовті Води...

…гадка про Нідерланди, двічі вже ки… …необачним інжинером, що захоплю… …й іноді не вмів володіти собою, …ь вразила дона Альфару Гонзалеса, …вився колись в армії Спіноли й пережив …у здачі Бреди. Гнів палахкотів його …м обличчям. Та політичний глузд не …в йому висказати того, що думав.

— Польські королі мають клопіт із над…рянськими провінціями, це нам було …мо. Проте не гадаю, що ця степова хи…а буде такою вже страшною для Річи…политої. На все найдеться спосіб. І не …подіванка для мене, що ви, інжинере, з …ою симпатією говорите про козацьких …елізантів. Схизматики вам близькі, хоч …и, як зачувати, вписали не одну золоту …ту в аннали боротьби із козацькою а…рхією, що її переможно зводила Річпо…олита...

Боплан спаленів.

— Я служив королю, я виконував його волю, але це не значить, що я поділяв погляди поляків на Україну.

— Святіший Отець Інкокент X, дарма, що козакоукраїнська нація живе в схизмі, також ніколи не похваляв політики Річипосполитої...

Одізвався патер Генцель Мокрський, кінчаючи партію.

Олександер Ахіллес, що ввесь час мовчав і прислухувався уважно дискусії заретотався. Йому спало на думку, що Генцель Мокрський, якого побут тут у Гедаумі йому все видавався незясованим та таємничим, якого він знав із якоїсь незбагненої любови до капітана Хмельницького, змігби, чого доброго, станути на боці козацьких ребелізантів проти своїх польських одновірців. Творились дивні речі в світі. Кардинали Рішеліє й Мазерен попирали протестантів і єднались із протестантами в Німеччині. Невже й Генцель Мокрський міг би станути колись „сірою еміненцією" схизматицької Козакоукраїни?... Єзуїт, здавалось, по успішній партії, дрімав у фотелі. На продовгастім, розумнім його обличчі грали блиски від вогню. Очі мав закриті. Пальці, по звичці, перебирали чотки. Про що думав, що розважував козацький патер, український брат Ісусового товариства? Уста його тихо шепотіли: venite, benedicti, patris nostri possidere regnum coellorum... За вікном лютувала хуртовина.

Щоб привернути давніший затишок у господі, Ахіллес запросив Боплана до шахів.

В одній із світлиць Артусового Двора сиділи Мрозовицький та Усевич. Облишили Хмельницького самого, серед листів та паперів. Хотів бути самий, в останній час, особливо. Був якийсь причинний, хотів їхати до якоїсь відьми в Марієнвердер, що про неї йому колись жартовливо говорив Гондіус, або до астролога Герберта цур Мілена в Кенігсберґу й порадитись зір. Фатум докучав йому. Ця людина не могла зважитись на постанову. Її ввесь світ був замкнений в надії на Володислава. А проте, може таким тільки видавався, бо х… міг збагнути, що таїв у душі. Жив під …ком рівноваги, коли ще доля не ск… йому ані „так", ані „ні". Не числив успіхів, але не мав і особливих невдач. Прислухувався, радився, розважував і єдине, що здавалось, було певним: війна, свята війна, що її прагнув, забувши себе самого.

Та Мрозовицький не задля того покинув любий Париж. Там, у старовинній Лютеції, залишив усе. Парижське синє небо, парижські тісні вулички, що круто спинались по горбі, до церкви св. Геновефи, куди ходив щодня, водограй Медічів, де просиджував із Ронсаром у руках цілими годинами, горище кварталу св. Якова — до всього цього звик і не міг би вже ніколи покинути. Підстаростич теребовельський був твердої вдачі. Фортуна так зальотно посміхалась до нього: кінчив студії в Кракові й Павді старанням доброго батька, пробував у королівському дворі, читаючи королевій Ренаті Цецилії Петрарку, але коли зажадали від нього, щоб змінив свій обряд, прадідівську грецьку віру, відмовився і, спалахнувши, багато гірких слів наговорив канцлерові, схопився навіть за шаблю в приявності короля. Відбув за це вежу й мусів покинути Річпосполиту назавжди. І можеб і забув у солодкій Франції, де так легко віддихалось, рідну землю. Слухав у Коллеж де Франс учченнішого з правників і державників Гуґона Ґроціуса, писав диссертацію про античних мудрців і другою батьківщиною був йому Париж, куди починали переселюватись із Італії музи.

(Далі буде)

...няків, свого священика, якому помагало як тільки могло. Ворожість села до себе відчували й самі большевики й увесь час почувалися в нашому селі дуже тяжко. Коли ж большевиків у селі нестало, воно спонтанно виявляє свої почування.

Ці почування, скріплені дальшою позитивною працею над собою, зокрема відповідною лектурою та всякими рефератами й курсами — це та тверда основа, на якій можна буде певно і тривало будувати майбутнє цілої нації.

Львовянин.

З ГОЛОСІВ ПРЕСИ

Сьогоднішній Київ

В **„Українському Віснику"** з 2. XI. ц. р. ч. 34 появився довший опис **П. Олійника п. з. „З рідних земель — Сьогоднішній Київ"**. Зміст найсуттєвіших частин цього допису такий:

„За большевиків Київ був доволі занедбаний. Крім кількох державних установ, будівель-велетнів, що їх побудували большевики, всі інші будинки старі. Між новими большевицькими будовами і старими домами не має ніякої пропорції. Нові большевицькі будовкольоси з брил-каміння говорять про большевицьку тенденцію придусити людину матерією. Так і відчувається цей тягар каміння й наколичення форм. Нові будови — це резиденція Хрущова, побудована коло колишньої Духовної Семинарії та зруйнованого Михайлівського манастиря. Офіційно називались вони будинком ВКП(б). Другий будинок — це Наркомат України, побудований на початку колишньої Александрівської вулиці. Інші будинки були призначені під установи, або для державних службовців деяких підприємств. Тепер Київ із Золотоверхого став червоним. Усі дахи на церквах і вежі, що раніше були позолочені, большевики перемалювали на червоно. З найстаршої київської церкви т. зв. Десятинної немає й сліду. Її большевики висадили в повітря. Тільки каміння з фундаментів вказує на слід, де колись стояла церква. Усі старі памятки Києва в цілковитому занедбанні та в жалюгідному вигляді. Сумно стирчать эвалища Золотих Воріт, якими большевики цілковито не цікавились. Таксамо багато цінних мальовил по церквах і соборах вони знищили, або позабілювали. З кількох церков поробили музеї, як, напр., з Печерської Лаври — Музейне містечко з антирелігійним музеєм, а з Софійського Собору — музей давніх памяток. У найкращому вигляді залишився ще Андріївський Собор, що збудований на горі, на якій — як розповідає давня легенда — св. Апостол Андрій Первозванний благословив гори й Дніпро. Бані цього собору зберегли ще давню свою ясну фарбу. Тепер у цьому соборі відправляють уже богослуження [illegible] масовій участі всього київського насе[illegible].

Населення Києва майже на половину зменшилося. Большевики, втікаючи з міста, позабирали з собою багато закладників, визначних представників науки й свідомих українців. З большевиками втікали теж жиди та активні члени партії. Евакуація Києва почалася вже в перших днях липня, коли з Києва вивезли далеко на схід академіка К. Студинського і П. Франка, яких забрали, як закладників зі Львова. Крім того вивезли вони дуже багато дітей і молоді. Очевидці розповідають про жахливі сцени, коли шкільну молодь забирали з навчальних будинків прямо з лавок і як діти вискакували через вікна, видирались большевикам із рук та втікали додому. Розповідають також, як матері із заломленими руками облягали київський двірець і станиці НКВД, намагаючись вирвати від червоних кровопивців своїх дітей. З українських учених вивезено в першу чергу професора академіка Агатангела Кримського, найбільшого орієнталіста й мовознавця Европи. Вивезли також першого ректора українського університету у Львові за большевиків, проф. Марченка. Пограбували й вивезли цінні памятки культури й мистецтва та дорогоцінні рукописи — перводруки та книги.

У перших днях війни большевики випустили з тюрем усіх злочинців, а на їхне місце заарештували всіх активних і свідомих українців. Вже після вступу німецької армії у Київ знайдено безпосередньо за Броварами у віддалі 2 кілометрів від шляху з Києва до Чернігова, в околицях озера Рибне, кілька великих свіжозасипаних насипів. По розкопанні знайшли з глибині півметра страшно спотворені людські тіла. Дальші розкопи на терені 15.000 квадр. метрів довели до того ж самого жахом проймаючого висліду. Була це масова могила. Це ствердив і керівник будинку, що мешкав недалеко від табору комсомолу. Він заявив, що в останні дні большевицького терору приїжджало на те місце багато вантажних авт НКВД, які привозили тіла заморданих. Таким чином є великі братні могили помордованих українців, київських вязнів. Те саме стверджує і Андрій Донияків-Шикерик, що сидів у київських вязницях і якому вязні розказували про всі звірства та який майже чудом спасся від смерти. Тепер Андрій Шикерик завідує відділом пропаганди при київській міській управі.

Населення помалу приходить до себе. Бачимо щораз спокійніші обличчя громадян і зрівноважений рух на вулицях. Убого вдягнене, голодне, виснажене населення тільки тепер відчуває, що може спокійно ходити по вулицях міста, розмовляти зі своїми знайомими та висказувати свої думки й почування. Зникає страх перед переслідуваннями, що були невідлучними товаришами і зморою підчас большевицького терору. Як відомо, усі міста в Україні були за большевицького режиму сильно зажидівлені й замосковщені. Часті чистки, арешти, переселювання і ліквідації українців усували з міст і той український елемент, який покищо існував. На їхнє місце масово приходили жиди й москалі. Фаворизування російської мови й російського населення спричинило те, що по містах говорять т. зв. советським жаргоном, мішаниною російської мови й українських слів із російською вимовою. В Києві ви почуєте і тепер на вулицях російську мову, але українці знову вертаються до своєї рідної мови, за яку вже їх не переслідують.

Повільно, але вперто наладнується в Києві нове життя. Осередком усього культурно-національного й економічного життя є міська управа з проф. Оглобліном на чолі й заступником голови міської управи проф. Багазієм, що водночас є і діловим керманичем. Міська управа не тільки наладнує і кермує життям самого Києва, але й виробляє пляни й реалізує відбудову всього культурного, просвітнього й економічного життя всіх областей України. В перших днях після визволення Києва міська управа урядувала на Хрещатику. Коли ж будинок міської управи вилетів у повітря, вона перенеслась з усіми своїми відділами на Поділ при вул. Полтавській напроти Покровського манастиря. Дня 10. жовтня 1941 р. міська управа перенеслась із своїми органами до будинку на розі вул. Володимирівської і Бульвару Шевченка. Щоб легше було наладнати життя в місті, міська управа створила т. зв. обласні районові управи, що є заразом підвідділами головної управи.

В дні 1. жовтня відбулося перше пленарне засідання міської управи, на якому були приявні всі референти міської управи та голови всіх районових управ міста Києва. Засідання відкрив проф. Оглоблін, а нарадами проводив проф. Багазій. На засіданні зреасумовано дотеперішні осяги праці й намічено шляхи на майбутнє. Головною проблемою побіч культурних справ, є господарське питання. На думці мається широке розгортання приватної ініціятиви та власности і створення великих кооперативних підприємств, які мали б зосередити в собі всі торговельні й економічні підприємства. Тепер у цілій повні показався трагізм так званої большевицької господарки. Большевики за одним махом знищили всі припаси товарів, усі припаси харчевих продуктів, які спалили, або втопили в Дніпрі. Тому населення немає і найпримітивніших, першої потреби річей. Якщо б не приватна ініціятива і можливість кооперативного розвою підприємств, тоді було б дуже важко. Міська Управа життя в місті вже майже наладнала. При помочі німецької влади пущено в рух ектрівню, водогін, в[illegible] трамваї.

Відділ освіти при Міській Управі [illegible] вже пляни розбудови шкільництва, [illegible] школи на три головні групи: загаль[illegible] сімклясові, що до них мають вчащат[illegible] 7—14, та середні — клясичні й реаль[illegible] або фахові школи та високі школи. [illegible] проектується 70 загальних шкіл, 83 [illegible] урухомлення університету із усіма [illegible] Проектується при університеті відкр[illegible] українознавства. для всіх учителів.

Велику працю проводить при Міс[illegible]ві Відділ пропаганди, якому підля[illegible] справи, звязані з мистецтвом, культ[illegible] совими виданнями, завідування кіно[illegible]атральним і радіовим репертуаром. [illegible] розпочне свої виступи український [illegible] кермою відомого режисера Кавалері[illegible] сті уставлені вуличні голосники, що [illegible] день подають звідомлення та музи[illegible]кальні концерти з малої радіо-висил[illegible] кого командування. (Велику київську [illegible] цію большевики знищили). Місцеві ф[illegible] помочі німецьких військових чинни[illegible] нують вже київську радіо-висильню.

При відділі пропаганди заснувала[illegible] Українських Письменників. Спілка п[illegible] видання свого журналу „Культура" [illegible] літературно-публіцистичних творів. [illegible] чем українського видавництва при Б[illegible] паганди міської управи є Федір Гайо[illegible] кують уже — серію листівок мужів ук[illegible] історії, настінні тризуби та брошурки [illegible]ного характеру.

У київській міській управі заре[illegible] досі понад 30 науково-дослідних зав[illegible] вже розробили та подали до управи п[illegible] біт. Організаційний період вже закінч[illegible] незабаром мають працювати такі [illegible] дослідні інститути: автомобільного т[illegible]ту, деревини, шляхів, лябораторія буд[illegible] матеріялів та інших. Почала вже пр[illegible] поліклініка та лікарня Українського Че[illegible] Хреста (Володимирська вул. 45). Крі[illegible] працюють вже інші лікарні й клініки.

Уже в перших днях після звільнення [illegible] зорганізовано в місті українську полі[illegible] командою п. Захвалинського. При Об[illegible] Управлінні української поліції створе[illegible] оркестру під орудою капельника П. [illegible]

На третій день після звільнення сто[illegible] країни почав виходити в Києві укра[illegible] щоденник „Українське Слово". Перше [illegible] набрано ручним складом, що появилось [illegible]кості 500 примірників, які по середнє[illegible] поширювано ручним переписуванням, бо[illegible]шевики у всіх друкарнях знищили або [illegible]ли непридатними до вжитку друкарські [illegible]ни. Після виходу першого числа газети [illegible] вибухати міни й ціла середневічна др[illegible] „Українського Слова" вилетіли в повітря[illegible] що не було готової друкарні, кілька дн[illegible]кувався часопис у Житомирі. При помоч[illegible] військових спеціялістів, а передовсім р[illegible] Гекля відремонтовано був. друкарню „П[illegible]тарської Правди" і наладнано редакцію. [illegible]чатком жовтня редакцію „Українського [illegible]ва" перенесено до будинку був. редакції [illegible]муніста" і „Совітської України" при [illegible] Бульварно-Кудрявській число 24. Відпові[illegible]ним редактором є Іван Рогач. Часопис [illegible]дить тимчасово в накладі 40—50 тисяч пр[illegible]ників. 19 жовтня ц. р. вийшов при час[illegible] літературний додаток „Література й Ма[illegible]тво" на 4.ох сторінках друку. Часопис об[illegible]говує не тільки столицю України Київ, ал[illegible] редруковують його українські часописи в [illegible]рисподі, Тараці, Білій Церкві й Житоми[illegible] склад редакції часопису входять: Юрій Т[illegible]вич, Петро Олійник, Яковенко, Швидкий, [illegible]пров, Рева, Ситник, Михальський і багато [illegible]респондентів та дописувачів зі старшого і [illegible]лодшого покоління. Щоденно приходять [illegible] редакції старі українські діячі й профес[illegible] навязується традиційна звязь між членами [illegible]нерації з визвольних змагань і молодим [illegible]лінням визволеної України.

Переводяться вступні праці над заложен[illegible] Пресового Бюра, якого завданням була б [illegible]сова обслуга цілої України та закордонн[illegible] українських як і чужинецьких часописів".

…ВИНКИ

КАЛЕНДАР

…ПАД.
…тевер — Филипа ап.
…ятниця — Мч. Гурія

…СЬОГОДНІШНОГО ЧИСЛА ДОЛУ… …О ЧЕКИ НА ВИСИЛКУ ПЕРЕДПЛА… …МІСЯЦЬ ГРУДЕНЬ І НА ЕВЕН. ЗА… …ОСТИ.

…ВІДОМЛЯЄМО ВСІХ ЗАМОВЛЯЮЧИХ У …НИЖКИ, що покищо ДО ГАЛИЧИНИ не … книжок висилати, бо пачок до Галичини ще не приймає. Усі такі замовлення про… …прямовувати на адресу: „КНИГОТОРГ", … вул. Чарнецького ч. 12.

„Українське Видавництво".

…ВІДОМЛЯЄМО ВСІХ П. Т. УЧИТЕЛІВ, …енників ні програм навчання на складі не … тому просимо їх у нас не замовляти.

„Українське Видавництво".

…КІЛЬНІ ДЕННИКИ є на складі в Україн… Центральному Комітеті, Краків, Зелена …туди слід спрямовувати замовлення. Ціна … Висилається тільки за попереднім наді… …я грошей, або за післяплатою. — Фінан… …віддіп УЦК.

Найновіші видання

…ІСЬКОГО ВИДАВНИЦТВА В КРАКОВІ:

…Франко: Без праці, казка	ціна 2.50 зол.
…ко: Панські жарти, поема з о…ніх часів панщини	3.00 „
… Тарнович: З кігтів сатани	2.50 „
… Лепкий: Казка мойого життя …режани)	6.— „
…ковський: За сестрою	2.50 „
…ні кларнети — Антологія у…їнської символістичної поезії …20-тих років	8.— „

ШКІЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ:

…вич: Таблиці логаритмів і ча…ина величин із обсягу матема…ки, фізики, хемії й астрономії	5.— „
…ко-український кишен. словник	5.50 „

…и висилаємо за попереднім надісланням … або за післяплатою (в Г. Губернаторстві).
Порто на кожну книжку по 80 гр.

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО
Краків, Райхсштрассе 34.

…ПАПА вдруге дозволив пересунути „пастир… …воєнних просторах на пополудне 24. груд… …ким чином вірні матимуть нагоду вернутися … затемненням додому.

…ЕСПАНСЬКІ католицькі епископи вислали …дникові католицької епископської конфе… …, примасові Бертрамові в Бресляв телеграму …якою за жертви в церковних предметах куль… …утвари для еспанських католицьких церков. …ва обіймала разом 29.880 кг. металевих пред… …числені богослужебні ризи й артистично … предмети улаштування.

…„В НЕДУЗІ мадярського регента М. Гортія …ло ніяких тривожних проявів" — так гово… …я в суботньому ранішньому урядовому бю… …. Загальний стан і апетит хворого задо… ….

Зміцнення англійських сил в Сієрра Леоне тривожить Португалію

ШТОКГОЛЬМ. — Як пише одне звідомлення з Лізабону, — говорять тут про деякі зміцнення англійців в Сієрра Леоне на західньому побережжі Африки. На підставі вісток з португальської Гінеї, приїхало з пристані Фреставн 6 дальших воєнних кораблів, дальших 20 бомбовиків, як також залога летовищ. В найблищих днях треба сподіватися дальших військових транспортів. Сієрра Леоне віддалена від португальської Гінеї тільки французькою Гінеєю, підчас коли на півночі граничить з португальською Гінеєю британська Гамбія. Також до Батгерст прибули в останньому часі англійські резерви, що викликало в Португалії деяку нервозність!

„Нічі-Нічі" дивиться скептично на японсько-амер. переговори

ТОКІО. — Нюйоркський представник часопису „Нічі-Нічі", Такада, який поїхав як спеціяльний кореспондент до Вошинґтону на час переговорів думає, що переговори між Японією і Злученими Державами зустрінули труднощі. Уряд Злучених Держав Америки не бачить змоги корисного закінчення, або конечности далі вести розмови, так казав Такада в суботу, як довго японці обстоюють три точки Тоя.

Як Такада далі думає, у Вошинґтоні поділені погляди на розмови Гола з послами Австралії і Голяндії. По думці одних кругів північно-американський державний секретар тільки хотів повідомити чужих дипльоматів про погляди Японії, інші знова думають, що Гол обговорив всі можливості на випадок невдачі японсько-американських переговорів.

АНГЛІЙСЬКА „НОН-СТОП-ОФЕНЗИВА" ПРИНОСИТЬ ТІЛЬКИ ВАЖКІ ВТРАТИ.

БЕРЛІН. — Від 22 червня до 22 листопада англійці втратили 1792 літаків. З початком війни на сході, що 22. листопада минає її пять місяців, англійці проголосили в цілому світі, що своїм летунством вони поможуть большевикам. Вони хотіли своєю т. зв. „нон-стоп-офензивою" підірвати німецьке господарство, а разом з тим і німецьку воєнну промисловість, або примусити німецькі збройні сили кинути на захід таке сильне летунство, щоби в цей спосіб відтяжити східній фронт. Вислід тієї пятимісячної діяльности англійців виявляється передовсім в тому, що англійська „нон-стоп-офензива" спричинила самим англійцям важкі втрати. Від 22 червня до 20 листопада англійці втратили 1792 літаків у Каналі, на окупованих теренах на Заході, при налетах на Норвегію та підчас 85-ох налетів на Німеччину і північну Африку.

Самі налети на Німеччину — з військового боку — були без наслідків, бо вони поціляли промислові обекти так дуже рідко і в так малих розмірах, що при тому ще більше виявилася їх безглуздість. Тому британці „Нон-стоп-офензиву" назвали також „нонсенс" офензивою. Ця назва є також осудженням англійської „допомоги", котру англійці з великим галасом приобіцяли своїм большевицьким союзникам.

— СЛОВАЦЬКИЙ парлямент прийняв на своїому засіданні проекти законів про векселеве і чекове право, що обовязують від 1. жовтня 1941 або від 1. липня 1942 р. Тими законами Словаччина зрівняла своє векселеве та чекове право з міжнародніми постановами. В засіданні брали участь міністер справедливости д-р Фріц та міністер комунікації Стано.

…ЗПИСАННЯ КОНКУРСУ

… СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКИХ ФАХОВИХ …ТЕЛЬСЬКИХ СИЛ пошукують до навчання …країнських і польських сільсько-господар… … званевих і фахових школах для хлопців. …вічі фахові сили, що можуть виказати відпо… … студії (фахова середня школа, рільничий …, рільнича висока школа) і практичне сіль… …господарське образування, як і такі кан… …ти, що мають задовільне загальне образу… …я (учителі всенародніх шкіл) і сільсько-го… …арську фахову практику, можуть негайно …ти прохання до Головного Відділу Знання і …ання в Уряді Генерал-Губернаторства, Кра… (Краків) 20, Авсенрінг 40.

… КУРСИ ДЛЯ ФАХОВИХ УЧИТЕЛІВ У …СЬКО-ГОСПОДАРСЬКИХ ШКОЛАХ.

…ля дообразування фахових учителів у сіль… …господарських школах задумує Головний …л Знання і Навчання в Уряді Генерал-Гу…аторства перевести оці курси для чоловічих …идатів (українців і поляків):

…) Пятимісячний педагогічний курс для аб…вентів давних рільничих середніх шкіл (те… хліборобських шкіл — Ляндбавшулен), як …очасних сільсько-господарських високих … Кандидати мають виказати бодай дворічну …сько-господарську практику.

…) Шоститижневий фаховий курс для учите… …всенародніх шкіл, що мають відповідну фа… практику (найменше дворічну) і які хотять …разуватись на фахових учителів.

…рохання з життєписом, написаним у німець… …ові, треба слати до Головного Відділу Знан… … Навчання в Уряді Генерал-Губернаторства, … (Краків) 20, Авсенрінг 40. 2929 1-2

КОРОТКІ ВІСТКИ

* **Генерал летунів Гельмут Вільберг** став жертвою нещасливого випадку 20. XI. 1941 підчас службового лету внаслідок летунської катастрофи. В його особі згинув один із найстарших летунських старшин німецьких збройних сил летунською смертю.

* **Літвінов образився** недавною нечемною британською поведінкою на летовищі в Тегерані і внаслідок цього покинув намір відвідати також і Лондон у дорозі до Вашинґтону. Замість цього мав він тепер рішити їхати через Індії і Пацифік просто до Злучених Держав Америки. Як відомо, відмовлено Літвіновову недавно місця в британському літаку, яким він хотів летіти до Каїро.

* **Із засідання** адміністративної ради Мадаґаскару генеральний губернатор вислав маршалові Петенові письмо з заявою вірности. В ньому зазначив він, що Мадаґаскар стоїть беззастережно за політикою маршала.

* **Новий** аргентинський посол при Ватикані, Иосеф Льобет, передав Папі свої посольські грамоти.

* **Румунське** народне голосування над діяльністю уряду маршала Антонеску дало в урядово поданому кінцевому обчисленні — як остаточний вислід — 3,446.889 голосів „так" і 68 голосів „ні".

* **40 англійських** воєнних кораблів є тепер у направі в пристанях Злучених Держав, як це видно з одного повідомлення департаменту воєнної маринарки. До Бостону прибули саме два англійські кораблі-нищильники „Рамзей" і „Дарвел". Корвета „Айбрайт" поїхала до м. Черлстону в південній Каролайні.

* **З Москви** повідомляють: Приготування до протилетунської оборони у Владивостоці в повному ході. Таку вістку подало московське радіо.

* **З нагоди** інавґураційного засідання нововибраної міської ради Дакару, що відбулося в пятницю, вислала вона телеграму до голови французької держави, маршала Петена, в якій висловила ще раз своє співчуття з приводу смерти ген. Енсенжера і перенесення в стан спочинку ген. Вейґана та свою беззастережну льояльність супроти уряду Віші.

* **З Батавії** повідомляють про зміну міністрів нідерляндсько-індійського уряду. Дотеперішній кольоніяльний міністер Вельтер уступив і передав свій уряд шефові відділу господарських справ, Губертові ван Мукові. Одночасно відійшов міністер торгівлі і корабельної плавби ван Стієнсберґ і заступив його Герстенс, шеф нідерляндсько-індійської партії.

* **Новим** шведським послом при іранському уряді буде дотеперішній легаційний радник у посольстві, Пузет. Про те, що він обійме становище в Тегерані, щоденник „Стокгольмс Тідніньен" довідався мин. пятниці зі шведського міністерства закордонних справ. Дотеперішній шведський посол Ґуґон ван Гайденстам у найближчих днях покидає Тегеран.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

ПЕРЕМИШЛЬ.

Дня 23. ц. м. жіноцтво обох частин Перемишля зібралося незвичайно численно в Народньому Домі і на святочних зборах вирішило зеднатися для спільної праці.

Збори відкрила голова із Засяння п. Ґоцька та попросила на предсідницю зброів п. проф. Гривнакову.

Складено звіт із діяльності обох товариств. Діяльність цих обох товариств доволі різниться, бо товариство із Засяння вело працю спокійну: вистави, концерти, сходини, чайні вечорі, а товариство Перемишля-міста полагоджувало всі потреби, які несли за собою воєнні вимоги: зайнялося братями-придніпрянцями, освідомлювало їх під національним та релігійним оглядом, старалось навертати їх та їхні діти (христили, підбирали кумів), давали підмоги чи то грішми, чи старaючись улегшити їм поворот додому. Брак харчів та переїзд виселенців із заходу, дало спонуку до влаштування харчівні та свого рода захисту для переїзджаючих. Переїзд звільнених українських полонених дав працю при кухні, організації харчевої підмоги та санітарної опіки.

Щоб притягнути селянок до співпраці, влаштовано санітарні курси для сільських дівчат і вжито їх для допомоги при недужих. Тисячі жертв червоного терору домагалися того, щоби рятувати їх, щоб ставити памятники на полеглих. Діти-сироти треба було примістити в садках, піклувати їх, опікуватися ними. Зайнятося і доростом-молоддю, познайомлювано їх з історією рідного краю та німецькою мовою, ведено для них курси народніх танків.

Ось ділянки, в яких працювало жіноцтво Перемишля-міста.

Після відчитання звітів вивязалася ширша дискусія, після чого делеґатка УЦК з Кракова п. Паліїв пояснювала цілу структуру теперішньої праці при комітетах і його секціях. Підносила і найпекучішу справу: допомоги полоненим.

Вибрано нову управу під головуванням п. проф. Гривнакової, досвідної робітниці на народньому полі.

Я. М.

ВАРШАВА.

Акція для полонених наших братів з большевицької армії, що огорнула широкі наші простори — не перейшла мимоходом і Варшави. Справа ця знайшла на варшавському ґрунті глибоке зрозуміння, а тим самим штовхнула людей доброї волі до діяння, бо слова без діл — мертві.

Утворилася тут окрема секція для полонених, а з неї вийшла секція імпрезова, яка поставила собі за ціль перевести якнайдальше справу допомоги нещасним нашим братам. Секція ця з Українським Національним Хором під дир. В. Божика накреслила собі широку програму, ціллю якої є получити приємне з пожиточним, а тим самим доказати, що справа полонених українців лежить їй глибоко на серці.

І так імепрозова секція виступила до праці, почавиючи її 16. ц. м. Вечором Національної Пісні, який пройшов із повним успіхом духовим та матеріяльним. Вечір приніс 769 зол. для полонених.

Та найбільш удатний під оглядом виконання вечір пройшов саме в неділю 23. ц. м. Атракцією вечора був виступ поета Євг. Маланюка з його рефератом п. з. „Живий Шевченко". Реферат радше мав би називатись „Незнаний Шевченко". Треба знати нашим читачам, що відомий поет Маланюк має зовсім інші погляди на особу Шевченка, як деякі наші вчені. Погляди дуже цікаві, наскрізь ориґінальні, що позваляють нам глядіти на нашого безсмертного Ґенія зовсім іншими очима, як ми досі на нього гляділи. Євген Маланюк показує нам Шевченка — аристократа духа, европейця в повному того слова значінні, Шевченка — пана у фраку, на який наш ьеній тратив немало грошей. А що ми бачимо його у шапці — це тільки була така мода, й у часах Шевченка вся інтелігенція в Петербурзі носила шапки. Шевченко — це не якась мізерно-нещасна людина, це людина повнорадісна, революціонер. Від молодих літ до своєї смерти, бо ж вмираючи має заледве 47 літ життя, Шевченко променів життям. Та ж Шевченко — це людина-співак, людина, що сіяла дотепами — жив і творив нове життя. Є. Маланюк прочитав три вірші Т. Шевченка: „Доля — муза — слава", що викликали бурю оплесків. І не диво. Ми довідались про речі, про які ніколи не чули. Ми пізнали Шевченка, яким його не знали.

Цілий вечір пройшов під тим великим враженням, що його полишив „Незнаний Шевченко". При столиках йшла опісля жива дискусія. Та треба було бути й чути цей реферат, бо словами його в дописі годі передати.

Надзвичайно милий та вдатний був виступ соліста Мих. Ольхового. Пісні „Ой, чого ж ти почорніло", „Ой, Дніпре, мій Дніпре" та „Зацвіла в долині червона калина" якось співав їх інакше М. Ольховий, як звичайно. Там було все. Це дуже вдатний виступ нашого артиста і він залишиться надовго в серці приявних. Виступу Українського Національного Хору хіба не треба хвалити. Ми з цим хором зжились, збратались, бо він такий близький-рідний і все пригадує нам про нашу невмирущу пісню. Диригент Вол. Божик ні на мент не покидає своєї праці й то відповідальної праці. Працює над хором і собою. УНХ проспівав тим разом „Сонце заходить", „Садок вишневий" та улюблені наші народні пісні.

Наступні вечорі мають бути присвячені Іванов Франкові, Богданові Лепкому, Пант. Кулішев Чергову програму подамо другим разом.

*

В неділю 23. ц. м. в правосл. соборі на Празі Владика Палладій відправив по Службі Божій у сослуженні українського духовенства панахиду за світлу душу бл. п. Лесі Петлюри, доньки Головного Отамана Симона Петлюри. Перед панахидою Владика Палладій виголосив відповідну проповідь про многострадальне життя Лесі Петлюри.

п-я-к.

Різниця між Японією і Америкою

Токійська газета переводить порівнання.

ТОКІО. — Японський щоденник „Нічі-Нічі" переводить у своїй сьогоднішній передовій статті влучне порівнання між поведінкою Конґресу Злучених Держав Північної Америки і японського парляменту. Національний суцільности і однодушності японського народу протиставить внутрішній роздор і брак спільноти Америки, що ясно виявилося у вислідах голосування Конґресу. Рузвелт в ніякому випадку не сподівався такого суцільного японського парляменту. Різниця поміж тим останнім, а американським конґресом проявляється цілком просто в тому, що Японія бореться за своє існування, підчас коли, Злучені Держави Північної Америки живуть виключно агресивними і жадібними забаганками опанувати цілий світ.

—о—

Скупчення сильних нім. лет. ескадр в півн. Африці

БЕРЛІН. — На північно-африканському полі бою кинуло німецьке летунство дня 20. 11. сильні ескадри бойових, спадних, ловецьких літаків, як також нищильників проти ворожих військ, маршових колон та обозів. Горіючі вози та експльодуючі табори з амуніцією позначували дорогу німецьких літаків понад ворожими колонами. Боєві літаки бомбардували британські шляхи постачання і успішно обкидали двірець в Марса-Матрук запальними і розривними бомбами. В летунських боях зістрілено два ворожі бомбовики і два ловецькі літаки.

Один з найуспішніших налетів на Мальту

РИМ. — Про атаку італійських бомбовиків на військові обєкти острову Мальти додатково подають, що тут мова про один з найсильніших і найуспішніших налетів останнього часу. В безперервних хвилях атакували італійські бомбовики морську базу Ля Валетта і поцілили багатьома тонами бомб кораблі, які були в пристані, корабельні варстати, арсенал, магазини та інші пристаневі споруди, в яких спричинено важкі шкоди і великі пожежі. Заграву великих пожеж було видно до південного побережжя Сицилії.

На світанку італійські ловецькі апарати перевели смілий та успішний налет на одно летовище на острові, де запалено кільках ворожих літаків, які були відставлені. В летунському бою ловецькі апарати зістрілили два англійські літаки, а дальші поцілені вогнем скорострілів, припинили бій. Всі італійські ловецькі апарати і бомбовики вернулися до своїх баз.

„Головний тягар війни паде виключно на Сов. Союз"

АНКАРА. — „Головний тягар війни паде виключно на плечі Совітського Союза. Всі заходи, які поробила Англія і Злучені Держави, гідні признання, але дотепер вони не вистарчають". Тими словами повторяє московська „Правда" свої міркування зперед кількох днів і зазначує ще раз, що совітська влада зовсім не вдоволена з акції допомоги, обіцяної їм англійцями і Злученими Державами. В дальшій частині статті часопис закликує совітські чинники, щоби вони супроти матеріяльної переваги противника напружили всі сили, якими розпоряджає Совітський Союз.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/12 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Метримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68685.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filialka v Bratislave, Bratislava, № 5015 на р-к Ukrainske Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол.
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. .
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34, Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79.